

Euroopan unionin virallinen lehti

C 275



Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

62. vuosikerta

14. elokuuta 2019

Sisältö

I

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

AK:n 134. täysistunto, 10.4.2019–11.4.2019

2019/C 275/01	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta - ”Talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja koheesiopolitiikka: rakenteellisten uudistusten yhteensovittaminen pitkän aikavälin investointien kanssa”	1
2019/C 275/02	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n metsästrategian täytäntöönpano”	5

FI

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

AK:N 134. TÄYSISTUNTO, 10.4.2019–11.4.2019

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta - ”Talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja koheesiopolitiikka: rakenteellisten uudistusten yhteensovittaminen pitkän aikavälin investointien kanssa”

(2019/C 275/01)

Esittelijä:	Rob Jonkman (NL, ECR), Opsterlandin kunnanhallituksen jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan investointipankille – Vuotuinen kasvuselvytys 2019: Maailmanlaajuinen epävarmuus vaatii vahvempaa Eurooppaa
	COM(2018) 770 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. Talouspolitiikan EU-ohjausjakso on unionin tasolla jäsenvaltioiden (sosiaali-) talous- ja finanssipolitiikan koordinoinnin tärkein väline, jonka perusteella jäsenvaltioiden edellytetään sovittavan talous- ja finanssipolitiikkaansa yhteen EU:ssa vahvistettujen maakohtaisten suositusten kanssa. Eurooppa 2020 -strategia toimii suositusten poliittisena kehyksenä. Euroopan komissio pyrkii suositusten avulla kannustamaan jäsenvaltioita toteuttamaan rakenteellisia uudistuksia talouksien vahvistamiseksi, työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi sekä investointiympäristön parantamiseksi.
2. Jäsenvaltiot laativat suositusten perusteella omat kansalliset investointistrategiansa, joita ehdotetaan yhdessä kansallisten uudistusohjelmien kanssa perustaksi kansallisista ja EU:n varoista tuettaville ensisijaisille investointihankkeille. EU-ohjausjakso vaikuttaa siis unioni-, valtio-, alue- ja paikallistason viranomaisten poliittiseen päätöksentekoon koko vuoden ajan.
3. EU on aloittanut nykyisen ohjelmakauden (2014–2020) aikana EU-ohjausjakson ja koheesio-ohjelmien koordinoinnin tiivistämisen jäsenvaltioissa ja alueilla. Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston (EMPL) äskettäisen tutkimuksen mukaan noin 60 prosenttia maakohtaisista suosituksista on sellaisia, että nykyisillä Euroopan rakenne- ja investointirahastoilla (ERI-rahastoilla) on merkitystä niiden kannalta.
4. Komissio pyrkii seuraavalla ohjelmakaudella (2021–2027) tiukentamaan maakohtaisten suositusten ja koheesio-ohjelmien välistä koordinointia koheesiopolitiikan alalla rahoitettavien toimien tehokkuuden lisäämiseksi ja kestävämmällä pohjalla olevien tulosten saavuttamiseksi. Jotta tähän päästään, vuoden 2019 EU-ohjausjaksossa keskitytään enemmän investointitarpeiden arviointiin, millä ohjataan ohjelmapäätöksiä kaudella 2021–2027. Vuoden 2019 vuorokausraporttien analyysissa tarkastellaan kunkin maan investointitarpeita, mukaan lukien tarvittaessa alakohtaiset ja alueelliset ulottuvuudet. Analyysin perusteella vuorokausraporttien uudessa liitteessä esitetään, mitkä investointitarpeet ovat keskeisiä koheesiopolitiikassa kaudella 2021–2027.
5. Komissio ehdottaa yhteisistä säännöksistä annetussa asetusehdotuksessa ottamaan uusissa koheesio-ohjelmissa maakohtaiset suositukset huomioon vähintään kahdessa vaiheessa: ohjelmasuunnittelun alussa ja väliarvioinnin yhteydessä. Väliarviointi on määrä tehdä vuonna 2025.
6. Komissio ottaa maakohtaiset suositukset erityisesti huomioon sekä kumppanuussopimusta hyväksyessään että ERI-rahastojen ohjelmien yhteydessä.

7. Komitea pitää valitettavana, että komissio ei ole toistaiseksi, ennen vuodesta 2021 lähtien sovellettavia EU:n uusia rahoitusohjelmia koskevien asetusehdotusten ja toukokuussa 2019 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen alkavaa uutta hallintokykliä koskevien ehdotusten esittämistä, ehdottanut Eurooppa 2020 -strategian jälkeistä kehystä alueiden komitean ja parlamentin toistuvista pyynnöistä ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kriittisistä huomautuksista huolimatta. Komitea on kuitenkin tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio julkaisi 30. tammikuuta 2019 pohdinta-asiakirjan ”Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä”. AK aikoo antaa siitä erilliset lausunnot, joissa käsitellään hallintoon liittyviä näkökohtia sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteiden toteuttamista. Jos Eurooppa haluaa onnistua perusteellisessa muutoksessa ja päästä kestävä kehityksen polulle vuoteen 2030 mennessä, paikallis- ja alueyhteisöjen on voitava osallistua täysimääräisesti, sillä kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttaminen on 65 prosentissa tapauksista niiden vastuulla.

Alueiden komitean näkemys EU-ohjausjakson suhteesta koheesiopoliittikkaan

8. Alueiden komitea viittaa vuosina 2017 ja 2018 antamiinsa lausuntoihin ja päätöslauseelmiin, joissa se on ottanut kantaa EU-ohjausjaksoon ja paikallis- ja alueviranomaisten rooliin sen yhteydessä, koheesiopoliittikkaan luotaviin yhteyksiin sekä toissijaisuusperiaatteen ja kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden soveltamiseen.

9. Komitea kannattaa sitä, että EU edellyttää jäsenvaltioilta uudistuksia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi, taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden sekä taloudellisen lähentymisen lisäämiseksi ja myös ulkoisten häiriöiden sietokyvyn kasvattamiseksi, jotta euroalueesta tulisi vakaampi ⁽¹⁾.

10. Komitea peräänkuuluttaa uudistuksia varten uutta strategista kehystä Eurooppa 2020 -strategian seuraajaksi. Uusi strategia tarjoaa myös oivan tilaisuuden uudistaa EU-ohjausjakson hallinnointia, sillä yleisesti ottaen alueet ja kunnat pääsevät muutamia myönteisiä poikkeuksia lukuun ottamatta osallistumaan kansallisten uudistusohjelmien laadintaan vain vähän tai ei ollenkaan ⁽²⁾, mikä heikentää EU-ohjausjakson demokraattisuutta ja sen legitimiyyttä paikallis- ja aluetasolla.

11. Komitea huomauttaa, että toistaiseksi on tehty liian vähän paikallis- ja alueviranomaisten osallistamiseksi uuden strategiakehityksen laadintaan tai kansallisten uudistusohjelmien valmisteluun. Ongelma voitaisiin ratkaista esimerkiksi hyödyntämällä alueellisten keskusten verkoston (#RegHub) asiantuntemusta. Verkosto kerää alueiden komitean koordinoimana vuosien 2019–2020 aikana 20 alueelta palautetta EU:n toimintapoliittikkojen toteuttamisesta.

12. Komitea kehottaa kiinnittämään EU-ohjausjakson osalta huomiota sitoutumisen puutteeseen sekä siihen, että hallinnollisissa valmiuksissa panna maakohtaiset suositukset onnistuneesti täytäntöön on parantamisen varaa kaikilla hallintotasoilla. Se, että rakenneuudistukselle ei ole selkeää määritelmää, ei helpota EU-ohjausjakson prosessia. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti kysymykseen pitäisi tulla vain sellaisten rakenneuudistusten, jotka ovat merkityksellisiä EU:n perussopimuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta, ja toimien tulee olla sen mukaisia, mikä on tarpeen kulloisenkin tavoitteen toteuttamiseksi, ja liittyä suoraan EU:n toimivaltaan ⁽³⁾.

13. Maakohtaisten suositusten sisäistämistä voidaan komitean mielestä edistää lisäämällä alueiden ja kuntien osallistumista siten, että EU-ohjausjakso saa alueellisen ulottuvuuden sekä *analyttisellä tasolla* (täydentämällä vuotuista kasvuselvitystä, kansallisia uudistusohjelmia ja maakohtaisia suosituksia analyyseillä, joissa käsitellään alueellisia kehityssuuntauksia ja EU-politiikan alueellisia vaikutuksia) että *toiminnallisella tasolla* (ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset laajemmin ja järjestelmällisesti mukaan kumppanuuksien ja monitasoisen hallinnon pohjalta) ⁽⁴⁾.

14. EU-ohjausjakson, maakohtaisten suositusten ja koheesiopoliittikan välisestä koordinoinnista komitea toteaa, että koheesiopoliittikka on lähtökohtaisesti itsenäinen politiikanala, jonka tavoitteiden (taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus) tulee päteä aina. Tässä yhteydessä pitää kiinnittää huomiota maakohtaisten suositusten ja koheesi-ohjelmien merkitykseen toistensa kannalta sekä siihen, että valtio-, alue- ja paikallistason viranomaisten on tärkeää tehdä yhteistyötä sekä kansallisiin uudistusohjelmiin että koheesi-ohjelmiin liittyen ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroalueen talouspolitiikat ja vuotuinen kasvuselvitys 2019” (EUVL C 461, 21.12.2018, s. 1).

⁽²⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽³⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uudistusten tukiohjelma ja Euroopan investointien vakautusjärjestely” (EUVL C 86, 7.3.2019, s. 335).

⁽⁴⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen: paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännösäännöt” (EUVL C 306, 15.9.2017, s. 24).

⁽⁵⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yhteisiä säännöksiä koskeva asetusta” (EUVL C 86, 7.3.2019, s. 41).

Paikallis- ja alueviranomaisten asema EU-ohjausjaksossa ja koheesiopolitiikassa

15. Komitea toteaa, että EU-ohjausjakson ja nykyisten koheesio-ohjelmien yhteen kytkemisestä huolimatta unionin tasolla ei ole edelleenkaan määritelty mekanismia, jolla huolehdittaisiin paikallis- ja alueviranomaisten suunnitelmallisesta osallistamisesta kansallisten uudistusohjelmien ja investointistrategioiden laadintaan. ERI-rahastojen ohjelmien ja kumppanuussopimusten laatimista, täytäntöönpanoa ja arviointia varten on vahvistettu kumppanuutta koskevat eurooppalaiset käytäntönsäännöt. Niiden perusteella paikallis- ja alueviranomaiset ovat yhteistyössä toteutettavassa koheesiopolitiikan hallinnoinnissa komission ja jäsenvaltioiden suoria kumppaneita.

16. Komitea korostaa, että EU-ohjausjakson yhteydessä annettavat suositukset koskevat pääasiassa sellaisia politiikanaloja, joilla toimivalta on jaettu EU:n ja jäsenvaltioiden kesken ja unioni voi toteuttaa toimia vain jäsenvaltioiden tukemiseksi.

17. Komitea painottaa, että paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmällinen osallistuminen on liitettävä pysyvästi osaksi EU-ohjausjaksoa. Se pitää valitettavana, että vuotuisessa kasvuselvityksessä viitataan työmarkkinaosapuolten ja kansallisten parlamenttien mutta ei paikallis- ja alueviranomaisten osallistumiseen, kuten vuonna 2018.

18. Komitea katsoo, että tämä on ristiriidassa toissijaisuusperiaatteen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kohta ja pöytäkirja N:o 2) sekä monitasoisen hallinnon periaatteen ja kumppanuusperiaatteen (ks. kumppanuutta ja monitasoista hallintoa käsittelevä 6 artikla asetusehdotuksessa Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä, COM(2018) 375 final) kanssa, koska maakohtaiset suositukset vaikuttavat koheesiopolitiikan välityksellä suoraan politiikan muotoiluun paikallis- ja aluetasolla ja sitovat siten tätä tasoa sen oikeudelliseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla. Tämä on myös vastoin Euroopan neuvoston hyväksymän Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan periaatteita.

19. Komitea viittaa tässä yhteydessä toissijaisuusperiaatteesta 23. lokakuuta 2018 annettuun komission tiedonantoon⁽⁶⁾, jossa muun muassa tunnustetaan, että paikallis- ja alueviranomaiset poikkeavat muista sidosryhmistä, koska ne ovat etulinjassa panemassa täytäntöön unionin lainsäädäntöä, ja että monissa tapauksissa kansallisten ja alueellisten parlamenttien ja alue- ja paikallisviranomaisten näkemykset voitaisiin ottaa lainsäädäntämenettelyssä paremmin huomioon.

20. Komitea viittaa lisäksi toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän neljänteen suositukseen, jossa todetaan seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden olisi noudatettava Euroopan komission ohjeita ja tehtävä tarkoituksenmukaista yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa laatiessaan kansallisia uudistusohjelmia sekä suunnitellessaan ja toteuttaessaan rakenneuudistuksia osana EU-ohjausjaksoa. Näin ne voivat parantaa uudistuksiin sitoutumista ja niiden täytäntöönpanoa.”⁽⁷⁾

21. Komitea korostaakin, että paras tapa välttää loukkaamista toissijaisuusperiaatetta ja huolehtia politiikkojen tehokkaasta koordinoinnista on ottaa paikallis- ja alueviranomaiset täysipainoisesti ja järjestelmällisesti mukaan EU-ohjausjaksoon kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tätä ajatellen on huolestuttavaa, että neuvostossa on yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen käsittelyn yhteydessä puhuttu kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden höllentämisestä, sillä se saattaa heikentää EU-ohjausjakson ja koheesiopolitiikan välisen koordinoinnin tehoa.

Kohti maakohtaisia suosituksia ja vuosien 2021–2027 uusia koheesio-ohjelmia

22. EU:n puheenjohtajavaltio Romania on pyytänyt komitealta lausuntoa siitä, millaista joustoa alueilla on koheesio-ohjelmien ja maakohtaisten suositusten toisiinsa kytkemisen yhteydessä ja millä tavoin alueet voidaan ottaa paremmin huomioon EU-ohjausjaksossa. Komitea esittää seuraavassa huomioitaan lausuntopyynnön johdosta.

23. Komitea pitää ilahduttavana, että vuoden 2019 kasvuselvityksessä kiinnitetään huomiota EU:n investointipolitiikan alueelliseen ulottuvuuteen, mutta toteaa, että huomio on liian vähäistä.

24. Komitea panee merkille, että vuoden 2019 maaraportit sisältävät ensimmäistä kertaa arvion alueellisista eroista sekä kullekin jäsenvaltiolle ”Vuosien 2021–2027 koheesiopolitiittista rahoitusta koskevat investointiohjeet” (liite D), joilla käynnistetään komission ja jäsenvaltioiden välinen vuoropuhelu vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikkaan liittyvästä ohjelmasuunnittelusta.

⁽⁶⁾ COM (2018) 703 final.

⁽⁷⁾ Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän raportti ”Aktiivinen toissijaisuus – Uusi työskentelytapa”, heinäkuu 2018.

25. Komitea on tyytyväinen siihen, että vuoden 2019 kasvuselvityksessä todetaan Euroopan tarvitsevan pitkän aikavälin visiota. Se painottaa, että yhteiset pitkän aikavälin tavoitteet helpottavat tarvittavien kompromissien tekemistä kestävästä kasvusta, yhteenkuuluvuuden, sosiaalisen osallisuuden, häiriönsietokyvyn ja makrotaloudellisen vakauden tavoitteiden välillä, jolloin jäsenvaltiot saavat koostettua toimivan investointien ja rakenneuudistusten yhdistelmän, jolla on yhteiskunnan hyväksyntä.
26. Euroopan komission ja jäsenvaltioiden tulee huolehtia siitä, että kaikki hallintotasot pääsevät osallistumaan maaporttien erityisesti maakohtaisten suositusten valmisteluun ja että tässä yhteydessä kartoitetaan maille ja alueille parhaiten soveltuvat investointi- ja uudistuskokonaisuudet ja laaditaan asiaan liittyvä politiikka maaportteja silmällä pitäen.
27. Komitea toistaa tässä yhteydessä sen kantansa, että EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantamiseksi olisi laadittava paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännesäännöt⁽⁸⁾. On tärkeää, että paikallis- ja alueviranomaiset saavat virallisen aseman EU-ohjausjakson prosessissa, jotta maakohtaiset suositukset löytäisivät vuoropuhelun ja horisontaalisen koordinoinnin kautta tarpeen mukaan tiensä konkreettisiksi investoinneiksi uusiin koheesio-ohjelmiin.
28. Komitea korostaa, että uusien koheesio-ohjelmien suunnittelu on itse asiassa jo käynnistynyt 27. helmikuuta 2019 julkaistujen maakohtaisten suositusten ja kansallisten uudistusohjelmien pohjustavien maaporttien⁽⁹⁾ myötä ja että paikallis- ja alueviranomaisten virallisen aseman varmistamisella EU-ohjausjaksoon liittyvässä poliittisessa prosessissa on siksi kiire. Puute voitaisiin ehkä korjata saattamalla EU-ohjausjakson poliittinen prosessi nykyisten kumppanuutta koskevien käytännesääntöjen piiriin.
29. Kun tavoitellaan paikallis- ja alueviranomaisten roolin vahvistamista EU-ohjausjakson yhteydessä, komitea kannattaa aloitteita, joiden avulla kootaan yhteen ja jaetaan hyviä esimerkkejä näiden viranomaisten osallistumisesta kansallisiin uudistusohjelmiin ja investointistrategioihin.
30. Koska paikallis- ja alueviranomaiset eivät ole virallisesti mukana EU-ohjausjakson poliittisessa prosessissa, uusien koheesio-ohjelmien suunnittelusta uhkaa tulla ylhäältä alaspäin suuntautuvaa, jolloin paikallis- ja aluetason valinnanvapaus kapenee, vaikka se ei ole tavoitteena, ja joustavuus kärsii. Tämä saattaa lisätä vieraantumista maakohtaisista suosituksista ja estää uusien koheesio-ohjelmien onnistuneen toteuttamisen, mikä on vastoin komission tavoitetta lisätä koheesio politiikan tuloshakuisuutta ja kasvattaa tämän politiikan EU:lle ja jäsenvaltioille tuottamaa lisäarvoa.

Bryssel 10. huhtikuuta 2019.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen: paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännesäännöt" (EUVL C 306, 15.9.2017, s. 24).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-employment-guidelines_fi

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n metsästrategian täytäntöönpano”

(2019/C 275/02)

Yleisesittelijä:	Ossi Martikainen (FI, ALDE), Lapinlahden kunnanvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaali- komitealle ja alueiden komitealle – Edistyminen EU:n metsästrategian täytäntöön- panossa – Uusi EU:n metsästrategia: metsien ja metsäalan puolesta COM(2018) 811 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervetulleena ja tarpeellisena Euroopan komission 7.12.2018 julkaisemaa kertomusta metsästrategian toimeenpanosta. Sen perusteella komitea katsoo, että metsästrategia on osoittautunut käyttökelpoiseksi eri politiikanaloja yhteen sovittavaksi välineeksi. Strategian painopistealueiden valinta on osoittautunut onnistuneeksi ja tavoitteissa on pääsääntöisesti edistytty. Vielä enemmän on kuitenkin mahdollista saavuttaa jatkamalla johdonmukaista toimintaa unionin jäsenvaltioissa, alue- ja paikallistasolla sekä ulkosuhteissa.
2. viitaten aiempaan komission arvioiden kanssa monilta osin samansuuntaiseen lausuntoonsa ⁽¹⁾ kannustaa komissiota edelleen kehittämään metsiin liittyvien politiikanalojen ja toimenpiteiden johdonmukaisuutta siten, että koko metsiin liittyvä arvoketju, luonnon monimuotoisuus ja monivaikutteisuus voidaan ottaa paremmin huomioon. Pysyvän metsäkomitean ottaminen mukaan metsiin ja niihin epäsuorasti liittyvien politiikkojen valmisteluun on tärkeää.
3. kehottaa komissiota tarkastelemaan, ovatko metsäkysymysten nykyinen hallinto- ja käsittelytapa sekä voimavarat EU:ssa riittävät ja ajantasaiset ja mikä on kyseisten voimavarojen todellinen vaikutus arvoketjussa, kun otetaan huomioon metsien kasvava merkitys sekä kestäväpohjaisessa globaalipolitiikassa että jäsenvaltioiden ja niiden alueiden kannalta.
4. katsoo, että komission tulisi esittää vuoden 2020 jälkeistä aikaa varten uusi, päivitetty metsästrategia, jolla olisi nykyistäkin vahvempi ohjausvaikutus ja jossa tarkasteltaisiin eriytetysti metsänviljelyä ja määritettäisiin aavikoitumisvaarassa olevien alueiden metsittämistarve strategisesti tärkeäksi metsäalan selkeän ympäristöön liittyvän tehtävän johdosta, mikä voi edellyttää myös talousarvion kohdentamisen ja vaikutusten uudelleenarviointia.
5. pyytää komissiota varmistamaan, että jäsenvaltioiden, alueiden ja metsäalan asiantuntijoiden, tutkimuslaitosten ja järjestöjen riittävä edustus osallistuu mainitun strategian valmisteluun toivottujen tulosten ja osallisuuden varmistamiseksi.
6. esittää metsästrategian toimeenpanon arviointiin seuraavat näkemykset niistä painopisteistä, jotka komission esittämässä kertomuksessa erityisesti koskevat AK:n tehtävää:

7. Rahoitus ja hallinto

7.1 Paikallis- ja alueviranomaiset on otettava tiiviisti mukaan EU-johtoisten ja -rahoitteisten metsäalan toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Metsänomistajat ja metsänhoidosta ja -hallinnosta vastaavat tahot, kunnat ja aluehallinnot mukaan lukien, ovat avainasemassa metsien kestävä käytön vahvistamisessa ja lujitettaessa yksiselitteistä sitoutumista maaseudun väestöön ja elinkeinoelämään.

⁽¹⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto – EU:n metsästrategian väliarviointi (EUVL C 361, 5.10.2018, s. 5).

7.2 Paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla metsäalan toimenpiteiden johdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta vahvistava ja kokoava rooli tilanteessa, jossa yksityisestä metsänomistuksesta monissa jäsenvaltioissa luovutaan tai se hajautuu ja pirstaloituu yhteiskuntien rakennemuutoksien seurauksena. Mahdollisina toimenpiteinä ne voisivat harkita metsäryhmittymien ja -yhdistysten kaltaisten yhteisten metsänhoitomuotojen edistämistä ja aktiivisen metsänhoitajan roolin kehittämistä. Paikallis- ja alueviranomaisten pitäisi tätä ajatellen tukea metsäalan yhteistyötä. Julkista tukea olisi annettava toteutettavuustutkimuksiin, toiminnan alueelliseen edistämiseen sekä tunnetuksi tekemiseen, jotta metsäalan tarjoamiin moninaiisiin ekosysteemihyödykkeisiin ja -palveluihin kiinnitettäisiin nykyistä enemmän huomiota.

7.3 Metsäala tarvitsee riittävän rahoituksen YMP:ssa, erityisesti maaseudun kehittämisen rahoituksessa, koska monet alue- ja paikallistoimijat ovat käyttäneet näitä varoja alueidensa metsätalouden ja kestäväen käytön vahvistamiseen. YMP:n muuttuessa kansallisesti joustavammaksi voi metsäalan merkitys monilla alueilla yhä kasvaa tai päinvastoin myös pienentyä maaseudun kehittämisen toimenpiteissä. Tämä on tärkeää maaseutualueiden työllisyyden, aluetalouksien ja kestäväen kehityksen kannalta. Sen vuoksi nyt on otollinen hetki varmistaa metsäalan toimenpiteiden riittävä rahoitus YMP:n maaseudun kehitysvarojen puitteissa. Kansallisten ohjelmien ilmasto- ja ympäristövaikutuksien saavuttamiseksi tarvitaan alue- ja paikallishallintojen panosta ja monitasoisen hallinnon yhteistyötä. Kaikilla hallinnon tasoilla on myös tehtävä tunnetuksi alan rahoitusmahdollisuudet, jotta ne tulisivat täysimääräisesti ja tarkoituksenmukaisesti käytetyiksi.

7.4 Komitea huomauttaa, että monien EU:n jäsenvaltioiden metsätieverkosto on erittäin huono, ja korostaa siksi tarvetta rahoittaa eurooppalaista tutkimusta metsätieverkoston arvioimiseksi.

7.5 Metsäala tarjoaa myös suuren potentiaalain EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien rahoituksen hyödyntämiseksi aiempien pääasiassa YMP:aan liittyneiden välineiden rinnalla; YMP:n lisäksi tulee metsäalan voida hyödyntää myös Horisontti-, Life+, Erasmus+, rakennerahasto- ja solidaarisuusrahastojen erityisvaroja.

8. Paikallis- ja aluetaloudet, vihreä talous, työllisyys

8.1 Metsät ovat avainasemassa Euroopan ja sen alueiden biotalouden ja biologisen monimuotoisuuden kehittymisessä sekä siirtymisessä vähähiiliseen vihreään talouteen. Paikallis- ja aluehallintojen panos voi liittyä mm. alueellisiin kestäväen kehityksen suunnitelmiin, biotalousstrategioihin, koulutukseen, ekologisesti kestäväen rakentamiseen, hiilen sitoutumiseen pitkäikäisiin puutuotteisiin, uusiutuvan energian käyttöönottoon ja metsäalan pk-yrityksyyden edistämiseen. Soveltuvilla alueilla tulisi muodostaa metsäalan alueellisia yhteistyöryhmiä, joissa metsäalan yritysten, metsänomistajien sekä alue- ja paikallishallintojen lisäksi olisivat mukana myös alueen kunnat, aluehallinto, oppilaitokset, yliopistot ja kansalaisjärjestöt, samoin kuin yksityiset metsäpohjaisia raaka-aineita ja tuotteita hyödyntävien toimialojen yritykset.

8.2 Monet Euroopan maaseutumaisista alueista kärsivät väestö- ja työpaikkakadosta. Metsäpohjaisiin tuotteisiin siirtyminen mm. rakentamisessa ja energiantuotannossa toisi työpaikkoja ja verotuloja myös harvaan asutuille alueille. Sama pätee laajemmin ymmärrettyyn vihreään talouteen, jossa metsät ovat myös matkailun, biologisen monimuotoisuuden, virkistyksen ja kansalaisten hyvinvoinnin tärkeä voimavara. Euroopan kolmanneksi suurimpana työnantajana (3,5 miljoonaa työpaikkaa) metsätaloudella on merkittävä vaikutus Euroopan sosiaaliseen ja alueelliseen lähentymiseen. Metsästrategiassa on myös kiinnitettävä huomiota kaikkien metsän tarjoamien ekosysteemihyödykkeiden ja -palvelujen kehittämiseen, jotta edistetään taloudellista elpymistä ja tuetaan taloutta.

8.3 Odotettavissa olevaan puun ja biomassan kysynnän kasvuun tulee liittyä metsien kestävä hoito ja käyttö, jota koskevasta sertifiointista voi vastata metsähallinto, kun on kyse julkisessa omistuksessa olevista metsistä, ja yksityiset sertifiointijärjestelmät, kun on kyse yksityisomistuksessa olevista metsistä.

8.4 Eri hallintotasojen tulisi työskennellä yhdessä: hyvien alueellisten käytäntöjen ja tulosten tulisi vaikuttaa siihen, miten EU ja jäsenvaltiot kohdistavat rahoitusta metsäalan innovaatioihin, teknologiaan ja metsien erilaisten käyttötapojen yhdistämiseen. Näin voisi myös muodostua alueille käyttökelpoisia ja helpommin saavutettavia rahoitusvälineitä metsäsektorin kehittämiseen. Metsäsektorilla tarvitaan uusia, oikein kohdennettuja toimia, jotta voidaan saavuttaa hiilineutraali Eurooppa 2050 -tavoite. Eri jäsenvaltioissa alue- ja paikallishallintojen tehtävät ja toimivalta ovat erilaiset. Kaikkialla tulisi kuitenkin pyrkiä kokonaisvaltaiseen ja johdonmukaiseen strategiseen lähestymistapaan, jossa yhdistyvät eri tasojen yhteiset tavoitteet ja tarpeet mm. infrastruktuuriin, tietojärjestelmien ja tiedon jakamisen sekä viranomaistehtävien, kuten lupahallinnon ja valvonnan, aihekokonaisuuksissa. Kaikkien jäsenvaltioiden ja talouden alojen olisi annettava panoksensa päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen noudattaen tasapuolisesti oikeudenmukaisuuden ja solidaarisuuden näkökohtia.

8.5 Komitea katsoo, että kaikilla EU:n hallintotasolla on yhteinen tarve parantaa tiedottamista metsäalueiden kestäväen hoidon merkityksestä sekä mahdollisuus vahvistaa, toteuttaa ja koordinoita tiedotuskampanjoita metsien monikäyttöisyydestä ja niistä lukuista hyödyistä, joita kestävä metsätalous tuottaa taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristöön liittyvästä näkökulmasta.

9. Luonnon monimuotoisuus, ilmastonmuutos, metsien terveys

9.1 AK korostaa, että on erittäin tärkeää edistää metsien asianmukaista hoitoa ja integroida maa- ja metsätalouspolitiikat hydrogeologisten ja ilmatoriskien hallintapolitiikkojen kanssa.

9.2 AK panee merkille komission havainnon, että biologisen monimuotoisuuden osalta kehitys ei ole ollut toivotun mukaista, huolimatta mittavista toimenpiteistä erilaisten metsä- ja luontotyyppien säilyttämiseksi mm. Natura 2000 -verkoston sekä lintu- ja luontodirektiivien avulla. Komission tulisi esittää yksityiskohtaisempi arvio siitä, missä tuloksia on saavutettu, millaisia välineitä tarvittaisiin myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi ja ovatko toimenpiteet olleet tasapainoisia koko EU:ssa esiintyvien metsäluontotyyppien esiintymisen ja harvinaisuuden suhteen. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä syrjäisimpien alueiden kaltaisiin alueisiin, joilla lajien kirjo on erityisen runsas. On rahoitettava tutkimusta, jolla arvioidaan laajamittaisesti metsien ja niiden ekosysteemipalveluiden tilaa erityisesti uusissa jäsenvaltioissa. Kaiken tämän ansiosta ympäristöarvoltaan merkittävää luonnonperintöä voidaan pitää yllä ja kehittää vahvistamalla olemassa olevia ekologisia verkostoja.

9.3 Metsät ovat keskeisessä asemassa ilmastonmuutoksen torjumisessa hiilidioksidipäästöjen talteenoton, varastoinnin ja korvaamisen kautta. Ilmastovaikutuksista on tehtävä kestävä metsätalouden periaatteita läpileikkaava teema, jossa metsien mahdollisuuksia tarkastellaan kokonaisvaltaisesti: miten korvataan fossiilisia rakennus- ja polttoaineita ja niiden sivuvirtoja; miten metsänhoito vaikuttaa hiilen sidontaan ja – siihen liittyen – miten kannustetaan metsänomistajia metsien kestäväan hoitoon ja käyttöön tai minkälaista hyvitystä heille tulisi siitä antaa verrattuna niihin, jotka eivät toimi näin; mitä uhkia ilmastonmuutos metsille aiheuttaa; miten voidaan varmistaa paikallisten puulajien tuotantopotentiaali ja missä määrin muita kuin paikallisia puulajeja voidaan käyttää kompensoivasti jne.

9.4 AK kehottaa Euroopan komissiota ottamaan alueet ja paikallisviranomaiset täysimääräisesti mukaan taakanjakopäätöstä koskevan asetuksen ⁽²⁾ sekä maankäyttöä, maankäytön muutoksia ja metsätaloutta (LULUCF) koskevan asetuksen ⁽³⁾ täytäntöönpanoon, vuoteen 2030 ulottuvien päästövähennystavoitteiden asettamiseen sekä konkreettisten aloitteiden kehittämiseen niiden saavuttamiseksi.

9.5 Ilmastonmuutos ja metsien yksipuolistuminen saattavat altistaa laajoja metsäalueita tulipalojen aiheuttamille vahingoille ja myrsky-, tauti- ja tuholaisvahingoille. Tällaisissa tilanteissa hallinnollisia päätöksiä tehtäessä on aina punnittava, mitkä ovat toimimatta jättämisestä aiheutuvat vaihtoehtoiset riskit. Kyseisiin tilanteisiin tulee varautua metsäsuunnittelua edistävän ja näitä haittoja torjuvan lainsäädännön pitämällä ajan tasalla sekä rahoituksessa, jota voitaisiin kohdistaa haittojen torjuntaan, katastrofien hallintaan ja tuhoalueiden hoitoon, kunnostukseen ja uudelleen metsittämiseen ja laajojen tuhoalueiden kohtaamien taloudellisten häiriöiden tasapainottamiseen. Tähän liittyen on tarpeen rahoittaa mahdollisten riskien kartoitusta alueellisella tasolla. Aktiivinen metsänhoito voi olla hyödyllinen ennaltaehkäisevä ja varhaista havaitsemista helpottava väline metsäalueiden terveyden parantamisessa.

9.6 Metsien yhteiskunnalle tarjoamat luonnonpääomat ja ekosysteemipalvelut tulisi selittää yhteiskunnalle paremmin, ja mahdollisuuksien mukaan olisi tiivistettävä yhteyksiä paikallisyhteisöjen ja niiden omistamien ja muidenkin metsien välillä.

9.7 Komitea korostaa alhaalta ylöspäin suuntautuvien toimien ensiarvoista merkitystä katastrofiriskien hallinnan alalla. Sama koskee niitä täydentäviä EU-välineitä tapauksissa, joissa katastrofin laajuus ylittää jäsenvaltion voimavarat. Myrskyjen ja maastopalojen sattuessa erityisen hyödyllisiä EU-välineitä ovat mm. unionin pelastuspalvelumekanismi, EU:n solidaarisuusrahasto sekä Euroopan komission rahoittamat pilottihankkeet, joilla pyritään poistamaan hallinnollisia ja oikeudellisia esteitä katastrofiriskien hallinnalle rajatylittävillä alueilla.

9.8 Tarvitaan kiireisesti Euroopan parlamentin ja keskeisten sidosryhmien vaatimaa EU:n toimintasuunnitelmaa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjumiseksi, jotta voidaan arvioida tarkemmin sellaisten tuotteiden ja raaka-aineiden EU:ssa tapahtuvan kulutuksen ympäristövaikutuksia, jotka voivat aiheuttaa metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä EU:n ulkopuolella. Näin ollen AK kehottaa uutta Euroopan komissiota sisällyttämään asian poliittisiin painopisteisiinsä.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/841, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 ja päätöksen N:o 529/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 1), <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use-land-use-change-and-forestry-lulucf>

10. Metsäalan kansainvälinen ja alueidenvälinen yhteistyö

10.1 On tärkeää, että EU jatkaa toimintaansa metsäalan ja metsätuotteiden kaupan paneurooppalaisen ja maailmanlaajuisen yhteistyön ja sopimuspuolien aikaansaamiseksi ja kestävänsä metsätalouden periaatteiden vakiinnuttamiseksi lähialueillaan, taloudellisissa ulkosuhteissaan ja kehityspolitiikassaan. Forest Europe, metsien sertifiointi, YK:n strateginen metsäsuunnitelma 2030 ja globaalit metsätavoitteet ovat esimerkkejä vaikutusmahdollisuuksista.

10.2 Monet EU:n merkittävistä metsäalueista rajoittuvat unionin ulkorajoihin, kun taas metsätyypit, metsiin pohjautuva talous ja metsiin kohdistuvat uhkat usein ylittävät nämä rajat. On tärkeää, että raja-alueiden alue- ja paikallishallinnot voivat hyödyntää unionin ulkosuhdeohjelmia metsäalalla entistä tehokkaammin.

10.3 Alue- ja paikallisviranomaisten edustus tulee pitää tiiviisti mukana EU:n kansainvälisten metsäalan sitoumusten valmistelussa, toimeenpanossa ja seurannassa ja luoda käytännössä tämän tavoitteen turvaavat pysyvät menettelyt.

10.4 On erittäin tärkeää edistää valtiollista ja alueellista yhteistyötä EU:ssa tietämyksenvaihdon edistämiseksi ja alueiden kilpailukykyyn kasvattamiseksi. Verkostojen vahvistamisella nopeutettaisiin myös valmiutta antaa tukea luonnontuhojen, kuten metsäpalojen, myrskyjen, kuivuuden ja tulvien, tapauksessa.

11. Valistus ja tiedotus

11.1 On edistettävä yhteiskunnallisia vaatimuksia, joissa tunnustetaan metsien keskeinen rooli tulevien ilmaston ja talouteen liittyvien haasteiden kannalta ja puolustetaan sitä.

11.2 Tässä onnistuminen edellyttää, että ryhdytään ennennäkemättömiin tiedotus- ja valistustoimiin, joissa huomion kohteena on metsäalan merkitys ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja luonnonvaroihin perustuvaan bionalouteen siirtymisessä, toteuttamalla erityisiä kampanjoita paitsi valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla myös paikallis- ja aluetasolla, joka on kansalaisia lähimpänä oleva taso.

11.3 Tiedotus- ja valistustoimenpiteillä tulisi pyrkiä erityisesti murtamaan kaksi nykyisin vallitsevaa ajatusmallia: yhtäältä siihen, että puun hyödyntämistä koskevan kielteisen näkemyksen sijasta metsätalous ymmärrettäisiin metsätieteisiin perustuvaksi kestäväpohjaiseksi hoitojärjestelmäksi, ja toisaalta siihen, että päästään eroon suojelun ja hoidon vastakkainasettelusta niiden yhteensopivuuden mahdollistavan kestävänsä metsätalouden käsitteen avulla.

11.4 Tiedotus- ja valistustoimia toteuttavissa ryhmissä on oltava mukana metsäalan ammattilaisia, jotka ovat perillä sekä metsätaloudesta että kestävästä metsänhoidosta.

Bryssel 11. huhtikuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)



Euroopan unionin julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI